

მცირე ცხოვრებისეული მონაცემები

1. სახელი და გვარი: კონსტანტინე ფხაკაძე

2. დაბადების წელი და ადგილი: 19 იანვარი, 1960; საქართველო, თბილისი

3. მოქალაქეობა: საქართველოს მოქალაქე

4. მისამართი:

სახლის - საქართველო, თბილისი, ნუცუბიძის 3 მკ/რ 3 კვ. ბნ 34

სამსახურის -

ელ-ფოსტა - gllc.ge@gmail.com

ტელეფონი - (+995) (32) 21 50 29

5. განათლება:

1994 წლის მაისში დავიცავი დისერტაცია თემაზე „წინადადებათა ი-ალგებრა და მისი ზოგიერთი გამოყენებანი“;

1989-1992 თსუ ასპირანტი სპეციალობით „ალგებრა, მათემატიკური ლოგიკა და რიცხვთა თეორია“. სადისერტაციო თემაზე მუშაობა დავასრულე 1992 წელს;

1976-1981 წარჩინებით დავამთავრე თსუ მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტი;

1976 წელს დავამთავრე ვ. კომაროვის სახ. ფიზიკა-მათემატიკური საშუალო სკოლა-ინტერნატი.

6. საქმიანობა:

ა) სამეცნიერო-კვლევითი:

2006-2007 თსუ სახელმწიფო-მიზნობრივი პროგრამის „კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში“ ხელმძღვანელი, თსუ მკვლევარი;

2005-2006 თსუ სახელმწიფო-მიზნობრივი პროგრამის „კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში“ ხელმძღვანელი, მთავარი მეცნიერ თანამშრომელი;

2003 თსუ ი. ვეკუას სახ. გმი-ის უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი, სახელმწიფო-მიზნობრივი პროგრამის „კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში“ ხელმძღვანელი;

1995-2003 თსუ ი. ვეკუას სახელობის გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტის მათემატიკური ლოგიკისა და მეთოდის განყოფილების უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი;

1992-1994 თსუ ი. ვეკუას სახელობის გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტის სისტემური პროგრამირების განყოფილების მეცნიერ თანამშრომელი

1989-1992 თსუ ი. ვეკუას სახელობის გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტის მათემატიკური ლოგიკისა და ალგორითმების თეორიის განყოფილების მაძიებელი;

1985-1989 თსუ თბილისის ავტომატური სისტემების სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის ინჟინერ-პროგრამისტი.

ბ) სასწავლო-აკადემიური:

2007-2008 თსუ დოქტორი დროებითი კონტრაქტით მიმყავდა “ბუნებრივი ენების ლოგიკისა და მათემატიკური ლინგვისტიკის” თავისუფალი საუნივერსიტეტო კურსები;

2006 - ზუსტი და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის მათემატიკის ინსტიტუტის “მათემატიკური ლინგვისტიკის მოდულის” დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი;

2004-2006 ზუსტი და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის დოცენტი, ბუნებრივი ენების ლოგიკის სპეციალიზაციის დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი, მიმყავდა “მათემატიკური და ბუნებრივი ენების ზოგადი ლოგიკური საფუძვლების” სპეციალური კურსი;

2001-2004 გამოთვლითი მათემატიკის და კომპიუტერული მეცნიერებათა ფაკულტეტის დოცენტი, მიმყავდა “კომპიუტერული ლინგვისტიკის საფუძვლების, კომპიუტერული ლინგვისტიკისა” და “პროგრამირების თანამედროვე ტექნოლოგიების” ძირითადი კურსები;

1999-2001 მექანიკა მათემატიკის ფაკულტეტის დოცენტი, მიმყავდა “თანამედროვე მათემატიკური ლინგვისტიკის” სპეციალური კურსი;

1996-1998 ფიზიკის ინსტიტუტის საბუნებისმეტყველო კოლეჯის მასწავლებელი;

1993-1996 თტუ-ის გამოყენებითი მათემატიკის ფაკულტეტის დოცენტი, მიმყავდა “მათემატიკური ლოგიკის” საფაკულტეტო კურსი;

გ) საორგანიზაციო-საზოგადოებრივი:

ა) ორგანიზებული საერთაშორისო კონფერენციების ჩამონათვალი:

1. თბილისის I საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 1995;
2. თბილისის II საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 1997;
3. პროფ. შ. ფხაკაძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი თბილისის II საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 1999;
4. თბილისის II საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2001;
5. თბილისის II საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2003;
6. პროფ. შ. ფხაკაძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია “ლოგიკური პროგრამირება, ავტომატური გამოყვანები”, 1999;
7. პროფ. შ. ფხაკაძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია “ლოგიკური პროგრამირება, ავტომატური გამოყვანები”, 2002წ;

ბ) ორგანიზებული საერთაშორისო სკოლა-სემინარების ჩამონათვალი:

1. თბილისის I საერთაშორისო სკოლა-სემინარი „ლოგიკა, ენა, გამოთვლები“, 2000;
2. თბილისის II საერთაშორისო სკოლა-სემინარი „ლოგიკა, ენა, გამოთვლები“ 2001;
3. თბილისის I საერთაშორისო სკოლა-სემინარი „ლოგიკა, ენა, ინფორმატიკა“ 2004;

გ) ორგანიზებული საერთაშორისო ვორკშოპების ჩამონათვალი:

1. თბილისის I საერთაშორისო ვორკშოპი “ლოგიკის გამოყენებანი”, 1998;
2. თბილისის II საერთაშორისო ვორკშოპი “ლოგიკის გამოყენებანი”, 2000;
3. თბილისის III საერთაშორისო ვორკშოპი „ლოგიკის გამოყენებანი“, 2002;
4. საერთაშორისო ვორკშოპი „ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი“ 2003;

დ) ორგანიზებული რესპუბლიკური კონფერენციების ჩამონათვალი:

1. I ღია რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2005;
2. II ღია რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2006;
3. III ღია რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი” 2007;

ე) საგამოცემლო საქმიანობა:

1. სამეცნიერო-საგანმანათლებლო ჟურნალის - “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები” - დამფუძნებელი და მთავარი რედაქტორი (გამოიცემა 2007 წლიდან);
2. თსუ სამეცნიერო-საგანმანათლებლო ჟურნალის - “ქართული ენა და ლოგიკა” დამფუძნებელი და მთავარი რედაქტორი (გამოიცემა 2005 წლიდან);
3. ყოველწლიური სამეცნიერო-საგანმანათლებლო გამოცემის “ძირითადი და დამხმარე სახელმძღვანელოები თანამედროვე მათემატიკურ ლინგვისტიკაში” დამფუძნებელი და მთავარი რედაქტორი (გამოიცემა 2004 წლიდან);

ვ) საზოგადოებრივი საქმიანობა:

1. თსუ სამეცნიერო ჯგუფის - „ლოგიკისა და ენის გაერთიანებული ქართული ჯგუფის“ დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი (მოქმედებს 2004 წლიდან);
2. სამეცნიერო ჯგუფის - „ლოგიკისა და ენის ქართული ჯგუფი“ - დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი (მოქმედებდა 2002-2004 წლებში);
3. ი. ვეკუას სახ. გმი-ის ბიბლიოთეკაში ბარბარა ფართის სახელობის წიგნთა ფონდის - „ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი“ - დამფუძნებელი (მოქმედებს 2003 წლიდან);
4. თსუ გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტთან არსებული საუნივერსიტეტო სემინარის - „ლოგიკა, ენა. გამომთვლელი“ - დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი (მოქმედებს 2002 წლიდან);

7. დაფინანსებული საგრანტო პროექტები და საქველმოქმედო მხარდაჭერები:

2002 წელს სოროსის ფონდის ინდივიდუალური გრანტი თსუ სახელმწიფო მიზნობრივ პროგრამაზე „კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში“;

2003 სექტემბერიდან 2004 ივნისამდე: CEU CRC ჯგუფური გრანტი (პროექტის დირექტორი კ. ფხაკაძე);

2005 წლის ივლისიდან 2006 წლის დეკემბრამდე: თსუ სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამა „კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში“ დაფინანსდა უნივერსიტეტებში სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობი პროგრამის ფარგლებში (პროექტის ხელმძღვანელი, მთავარი მეცნიერ თანამშრომელი კ. ფხაკაძე);

2005 წელს თსუ სახელმწიფო მიზნობრივმა პროგრამამ „კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში“ მიიღო ქართულ-ამერიკული საწარმოს „კანარგო სტანდარტ ოილ პროდუქტის“ საგრანტო მხარდაჭერა;

2006 წელს თსუ სახელმწიფო მიზნობრივმა პროგრამამ „კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში“ მიიღო ქართულ-შვეიცარული საწარმოს „ვისოლის“ საგრანტო მხარდაჭერა.

8. სამეცნიერო კონფერენციები, სემინარები და სპეციალური პრეზენტაციები:

ა) რესპუბლიკური კონფერენციები:

1. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარების გაფართოებული სესია, 1997;
2. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარების გაფართოებული სესია, 1998;
3. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარების გაფართოებული სესია, 1999;
4. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარების გაფართოებული სესია, 2000;
5. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარების გაფართოებული სესია, 2001;
6. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარების გაფართოებული სესია, 2002;
7. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარების გაფართოებული სესია, 2004;
8. არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის I რესპუბლიკური კონფერენცია “ბუნებრივ ენათა დამუშავება”, 2003;
9. არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის II რესპუბლიკური კონფერენცია “ბუნებრივ ენათა დამუშავება”, 2004;
10. არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის III რესპუბლიკური კონფერენცია “ბუნებრივ ენათა დამუშავება”, 2005;
11. არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის IV რესპუბლიკური კონფერენცია “ბუნებრივ ენათა დამუშავება”, 2006;
12. არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის V რესპუბლიკური კონფერენცია “ბუნებრივ ენათა დამუშავება”, 2007;

13. არნ ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის VI რესპუბლიკური კონფერენცია “ბუნებრივ ენათა დამუშავება”, 2008;
14. ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი I ღია რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2005;
15. ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი II ღია რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2006;
16. ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი III ღია რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2007;
17. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სამეცნიერო კონფერენცია “ქართული სალიტერატურო ენის საკითხები”, 2007;
18. საქართველოს მათემატიკოსთა I ყრილობა, 1994;
19. საქართველოს მათემატიკოსთა IV ყრილობა 2005;

ბ) საერთაშორისო კონფერენციები და ვორკშოფები:

1. საკავშირო კონფერენცია თეორიულ კიბერნეტიკაში, ვოლგოგრადი, 1989;
2. მოსკოვის საკავშირო სკოლა-სემინარი ხელოვნურ ინტელექტში, მოსკოვი, 1990;
3. თბილისის I საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 1995;
4. თბილისის II საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 1997;
5. თბილისის I საერთაშორისო ვორკშოფი “ლოგიკის გამოყენებანი”, 1998;
6. თბილისის II საერთაშორისო ვორკშოფი “ლოგიკის გამოყენებანი”, 2000;
7. თბილისის IV საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2001;
8. თბილისის V საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, 2003;
9. კურტ გიოდელის საზოგადოების ტრადიციული კოლოქვიუმი ლოგიკაში, ვენა, 2001;
10. თბილისის III საერთაშორისო ვორკშოფი „ლოგიკის გამოყენებანი”, 2002;
11. ლინგვისტთა XVII საერთაშორისო სიმპოზიუმი, პრაღა, 2003;
12. თბილისის საერთაშორისო ვორკშოფი “ლოგიკასა და ენაში”, 2003;

გ) სასემინარო მოხსენებები და პრეზენტაციები:

1. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარი (ხელმძღვანელი პროფ. დ. გორდეზიანი), ბუნებრივი ქართული ენობრივი სისტემის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერა ენის როგორც ბუნებრივი სისტემის საფუძველზე – მათემატიკური ასპექტები, 2000, 13 დეკემბერი;
- 2-3. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარი (ხელმძღვანელი პროფ. დ. გორდეზიანი), სიტყვის მათემატიკური თეორიის მათემატიკური ასპექტები, 2003 (დაეთმო ზედიზედ ორი სასემინარო დღე);
4. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარი (ხელმძღვანელი პროფ. დ. გორდეზიანი), ბუნებრივი ქართული ენა როგორც ბუნებრივი ფორმალურ-ლოგიკური სისტემა, 2004 წლის 14 აპრილი;
5. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარი (ხელმძღვანელი პროფ. დ. გორდეზიანი), ქართული ენა როგორც ინვერსირებული პირველი რიგის თეორია, 2004;
6. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარი (ხელმძღვანელი პროფ. დ. გორდეზიანი), საქართველოში თანამედროვე ლოგიკურ-ლინგვისტური სამეცნიერო სფეროს დაფუძნების აუცილებლობა და მასთან დაკავშირებული პრობლემები, 2005 წლის 13 ივლისი;
7. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარი (ხელმძღვანელი პროფ. გ. ჯაიანი), ქართული ენის მათემატიკური თეორიის შემუშავების მიზნებისა და ამოცანების შესახებ, 2007 წლის 16 მაისი
8. ი. ვეკუას სახ. გმი სემინარი (ხელმძღვანელი გ. ჯაიანი), ქართული ენისა და აზროვნების სასაფუძვლო საკითხების მიმოხილვითი ანალიზი, 2008 წლის ივნისი;
9. თსუ ზოგადი და გამოყენებითი ენათმეცნიერების კათედრის სემინარი (ხელმძღვანელი აკად. თ. გამყრელიძე), ბუნებრივი ქართული ენობრივი სისტემის

- პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერა ენის როგორც ბუნებრივი სისტემის საფუძველზე-ენათმეცნიერული ასპექტები, 2000 წლის 18 დეკემბერი;
10. თსუ ზოგადი და გამოყენებითი ენათმეცნიერების კათედრის სემინარი (ხელმძღვანელი აკად. თ. გამყრელიძე), სიტყვის მათემატიკური თეორიის ლინგვისტური ასპექტები, 2003;
- 11-12. თსუ ზოგადი და გამოყენებითი ენათმეცნიერების სემინარი (ხელმძღვანელი აკად. თ. გამყრელიძე), ქართული ენა როგორც ფორმალური ენა, 2004 წლის მაისი (დაეთმო ზედიზედ ორი სასემინარო დღე);
13. თსუ ზოგადი და გამოყენებითი ენათმეცნიერების სემინარი (ხელმძღვანელი აკად. თ. გამყრელიძე), ლოგიკური ბრუნებისა და ლინგვისტური მიმართებების შესახებ ქართულ ენაში, 2005;
14. აკად. გ წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ენის ტიპოლოგიის განყოფილების სემინარი (ხელმძღვანელი, პროფ. მ. ჯიქია), ქართული ენის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერის პირველი შედეგების შესახებ, 2001;
15. აკად. გ წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ენის ტიპოლოგიის განყოფილების სემინარი (ხელმძღვანელი, პროფ. მ. ჯიქია), ზმნის ცნებისა და უღლებითი სისტემის შესახებ ქართულში, 2002;
- 16-17. აკად. გ წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ენის ტიპოლოგიის განყოფილების სემინარი (ხელმძღვანელი, პროფ. მ. ჯიქია), წინარე ზმნური სემანტიკური ერთეულის ცნება და გვარის საკითხი ქართულში, 2002 (დაეთმო ზედიზედ ორი სასემინარო დღე);
18. აკად. გ წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ენის ტიპოლოგიის განყოფილების სემინარი (ხელმძღვანელი, პროფ. მ. ჯიქია), წინადადების პრობლემისა და სინტაქსური კავშირების შესახებ ქართულში, 2003;
- 19-20. აკად. გ წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ენის ტიპოლოგიის განყოფილების სემინარი (ხელმძღვანელი, პროფ. მ. ჯიქია), ინტეგრალური და არაინტეგრალური გაგების ზმნებისა და პირის ნიშნის საკითხის შესახებ ქართულში, 2003 (დაეთმო ზედიზედ ორი სასემინარო დღე);
- 21-22. აკად. გ წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ენის ტიპოლოგიის განყოფილების სემინარი (ხელმძღვანელი, პროფ. მ. ჯიქია), ქართული ზმნის პირველი (არასრული) სემანტიკური კლასიფიკაცია, პირის ნიშანთა ფორმალურ-ოპერატორული ბუნება, მორფემათა ადგილიანობითი დახასიათება და ფრჩხილებიანი მორფემული გაშლები 2003 (დაეთმო ზედიზედ ორი სასემინარო დღე);
- 23-24. აკად. გ წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ენის ტიპოლოგიის განყოფილების სემინარი (ხელმძღვანელი, პროფ. მ. ჯიქია), ენობრივი ნიშნისა და ჩვენეული ენობრივი მსოფლხედვის შესახებ 2004 (დაეთმო ზედიზედ ორი სასემინარო დღე);
25. თსუ დიდი სამეცნიერო საბჭოს სამეცნიერო სემინარი, თანამედროვე მათემატიკური ლინგვისტიკა და კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში, 2004 წლის 27 თებერვალი (მოსმენა შედგა თსუ ი. ჯავახიშვილის სასემინარო დარბაზში);
26. თსუ დიდი სამეცნიერო საბჭოს სამეცნიერო სემინარი, ქართული ენა როგორც ფორმალური ენა, 2004 წლის 14 ივნისი, (მოსმენა შედგა თსუ ი. ჯავახიშვილის სასემინარო დარბაზში);
27. ღია საუნვერსიტეტო სემინარი, თსუ სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამის “კომპიუტერის სრული პროგრამულ მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” 2004 წლის შედეგები და 2005 წლის მიზნები, 2004 წლის 27 დეკემბერი (მოსმენა შედგა თსუ ი. ჯავახიშვილის სასემინარო დარბაზში);
28. ღია საუნვერსიტეტო სემინარი, თსუ სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამის “კომპიუტერის სრული პროგრამულ მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ

- ენობრივ გარემოში” 2005 წლის შედეგები და 2006 წლის მიზნები, 2005 წლის 26 დეკემბერი (მოსმენა შედგა თსუ ი. ჯავახიშვილის სასემინარო დარბაზში);
29. ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი ღია საუნივერსიტეტო სემინარი, ქართული ენის სრულმასშტაბიანი ტექნოლოგიების აუცილებლობა და ქართული ენის წინაშე მდგარი საფრთხეები, 2005 წლის 14 აპრილი (ღია სასემინარო მოსმენა შედგა თსუ ი. ჯავახიშვილის სასემინარო დარბაზში);
30. ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი ღია საუნივერსიტეტო სემინარი, შანიძისეული დროითი თვალსაზრისების კრიტიკა და ქართული ზმნის უღლებითი სისტემა, 2006 წლის 14 აპრილი (მოსმენა შედგა თსუ ი. ჯავახიშვილის სასემინარო დარბაზში);
31. თსუ მათემატიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს სემინარი, ქართული ენისა და აზროვნების მათემატიკური თეორიის შემუშავებისა და ქართული მათემატიკური ლინგვისტური სკოლის გადაადუდებელი ფორმირების აუცილებლობის შესახებ, 2007 წლის 9 იანვარი;
32. ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი ღია საუნივერსიტეტო სემინარი, ქართული ენათმეცნიერული და მათემატიკური სკოლების თანამშრომლობისა და ქართული მათემატიკური ლინგვისტური სკოლის გადაადუდებელი ფორმირების აუცილებლობის შესახებ, სასემინარო მოსმენა შედგა 2007 წლის 18 აპრილი (მოსმენა შედგა თსუ გმი ახალგაზრდული ცენტრის სასემინარო დარბაზში);
33. თსუ სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტის მიერ ორგანიზებული ღია საუნივერსიტეტო სემინარი, ბუნებრივი ენების ლოგიკისა და მათემატიკური ლინგვისტიკის საუნივერსიტეტო აქტუალობის შესახებ, 2008 წლის 7 თებერვალი (მოსმენა შედგა თსუ ი. ჯავახიშვილის სასემინარო დარბაზში);
34. თსუ სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტის მიერ ორგანიზებული ღია საუნივერსიტეტო სემინარი, თსუ სახელმწიფო-მიზნობრივი პროგრამის “კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” ერთწლიანი ქვეპროგრამა “ქართული ენის ლოგიკური გრამატიკის საფუძვლები და მისი მეთოდოლოგიური და ტექნოლოგიური გამოყენებანი”, 2008 წლის 1 ივლისი (მოსმენა შედგა თსუ საკონფერენციო დარბაზში);
35. ა. რაზმაძის სახ. მათემატიკის ინსტიტუტის მათემატიკური ლოგიკის განყოფილების სამეცნიერო სემინარი, ქართული ენისა და აზროვნების მათემატიკური თეორიის შემუშავებისა და ქართული მათემატიკური ლინგვისტური სკოლის გადაადუდებელი ფორმირების აუცილებლობის შესახებ, 2006 წლის 27 დეკემბერი;
36. არნ. ჩიქობავას სახ. ენათმეცნიერების ინსტიტუტის სამეცნიერო სემინარი, ქართული ენისა და აზროვნების მათემატიკური თეორიის შემუშავებისა და ქართული მათემატიკური ლინგვისტური სკოლის გადაადუდებელი ფორმირების აუცილებლობის შესახებ, 2007 წლის 4 იანვარი;
37. საქართველოს მათემატიკოსთა კავშირის ღია სემინარი, ქართული მათემატიკური სკოლის მათემატიკური ლინგვისტიკით გაფართოების გადაადუდებელი აუცილებლობის შესახებ, 2007 წლის 13 მარტი;
38. საქართველოს განათლების სამინისტრო, თსუ მიზნობრივი პროგრამის “კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” საკვლევი საფუძვლების, მიზნებისა და მეთოდების ღია განხილვა, 2002 წლის 2 მარტი;
39. განათლების და მეცნიერების სამინისტროს რეფორმების ჯგუფის სემინარი, ქართული ენისა და აზროვნების მათემატიკური თეორიის შემუშავებისა და ქართული ენისა და აზროვნების გაღრმავებული სწავლების მიზნების ურთიერთკავშირები, 2004 წლის 18 ნოემბერი (მოსმენა შედგა განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში);

40. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სამეცნიერო კონფერენცია “ქართული სალიტერატურო ენის საკითხები (ახლანდელი მდგომარეობა, ისტორია, პერსპექტივები), ქართული მათემატიკური ლინგვისტური სკოლის გადაუდებელი ფორმირების აუცილებლობის შესახებ”, 2007 წლის 16 აპრილი (მოსმენა შედგა თსუ სარაჯიშვილის სახელობის აუდიტორიაში);
41. საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის სემინარი, თსუ სახელმწიფო-მიზნობრივი პროგრამის “კომპიუტერის სრული-პროგრამულ მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” მიზნები და ამოცანები და ქართული ენის წინაშე მდგარი საფრთხეები, 2008 წლის 25 ივლისი;

9. სამეცნიერო ნაშრომები, გამოგონებები, თარგმანები:

ა) მონოგრაფიები:

1. К. Пхакадзе (соавторы), Элементы Парафазной Логики и её Приминение, ИПМ, т 35, 1989 (5-205);
2. კ. ფხაკაძე, პროპოზიციული ი-ალგებრა და მისი გამოყენებანი, „ტექნიფორმი“, 1993, 1-98;
3. კ. ფხაკაძე, წინარე ზმნური სემანტიკური ერთეულის ცნება, პირის ნიშანთა საკითხი, ინტეგრალური და არაინტეგრალური გაგების ზმნური სიტყვა-შინაარსები და ქართული ზმნის არასრული ანუ პირველი სემანტიკური კლასიფიკაცია, დამატებითი საკითხავი კურსი თანამედროვე მათემატიკურ ლინგვისტიკაში, თბილისი, “უნივერსალი”, 2004 (2006 მეორე გამოცემა), 72-152;
4. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ლოგიკური ბრუნებისა და ლინგვისტური მიმართებების საკითხისათვის ქართულში, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა”, იანვარი-ივნისი (#1), თბილისი, გამომცემლობა “უნივერსალი”, 2005, 19-77;

ბ) სტატიები:

5. К. Пхакадзе, Δ -исчисление, Труды Института Прикладной Математики имени И. Н. Векуа, т. 38, 1990 (41-46);
6. К. Пхакадзе, Об Одном Алгоритме в Алгебре Логики, Труды Института Прикладной Математики имени И. Н. Векуа, т. 38, 1990 (47-52);
7. К. Пхакадзе, Δ -алгебра, ДОКЛАДЫ Семинара Института Прикладной Математики имени И. Н. Векуа Т. 22, 1993, (65-71);
8. K. Pkhakadze, Propositional I-Algebra and a Strongly Fictition Variable in Proposotional Algebra, REPORTS of Enlarged Sessions of The Seminar of I. Vekua Institute of Applied Mathematics, Vol. 8, #3, 1993 (71-74);
9. კ. ფხაკაძე, ი-ალგებრა, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე, 1995;
10. K. Pkhakadze, Towards a Notion of Incompletely Defined Sets, REPORTS of Enlarged Sessions of The Seminar of I. Vekua IAM, Vol.10, #3, 1995 (62-65);
11. K. Pkhakadze, $MG(MG\Box \rightarrow)$ Resolution and Its Soundness and Completeness in a Theory $T(T^{\equiv})$, Proceedings of the II Tbilisi Symposium on Language, Logic and Computation, Edited by Robin Cooper, Thomas Gamkrelidze, Tbilisi State University, 1998, 242-251;
12. K. Pkhakadze, Herbrand Functional Q-domains, Herbrand Q-interpretations and Properties MGRQ- resolutive Inferences in the Second Order Q-theories, REPORTS of Enlarged Sessions of The Seminar of I. Vekua IAM, Vol. 13, #4, 1998 (77-80);
13. K. Pkhakadze (with co-author), Towards the Strong Formal Logical Understanding of the Word Based on the Natural Georgian Language System, Annals of the Court-Godel-Society, Volume #5, Vienna, 2002 (ამ მეტად მნიშვნელოვან გამოქვეყნებაზე მაქვს მხოლოდ ირიბი ინფორმაცია!);

14. კ. ფხაკაძე (თანაავტორით), ბუნებრივი ქართული ენობრივი სისტემის ფორმალურ-ლოგიკური იზომორფის (ადეკვატის) მოძიების მიზნით, ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი, „ივერია“ ტ. VI, პარიზი, 2001, 129-148;
15. კ. ფხაკაძე, სიტყვათა შორის სინტაქსური კავშირების შესახებ, ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი, „ივერია“, ტ. VII-VIII, პარიზი 2001 – 2002, 117-126;
16. K. Pkhakadze (with co-author), About the Main Ideas of the Direct Formal-Logical Description of the Georgian Natural Language System through One Example, Reports of Seminars I. Vekua IAM, Vol.29, 2003, (11-14);
17. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ენობრივ-აზროვნებითი გაგებადობის ცნებისა და მარტივი და ინტეგრალური გაგების ზმნური სიტყვების შესახებ ქართულში, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის I რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2003, 37-39;
18. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), წარმოადგენენ თუ არა ლოგიკური, პროგრამული და ბუნებრივი ენობრივი სისტემები ერთმანეთისაგან პრინციპულად განსხვავებული ტიპის სემანტიკურ სისტემებს?, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის I რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2003, 17-19;
19. K. Pkhakadze (with co-authors), About the Main Ideas of the Direct Formal-Logical Description of the Georgian Natural Language System Through the Examples, Proceedings of the V Tbilisi Symposium on Language, Logic and Computation, ILLC, University of Amsterdam, CLLS, Tbilis State University, 2003, 129-137;
20. კ. ფხაკაძე, ბუნებრივი ქართული ენობრივი სისტემის ერთი ფრაგმენტი როგორც სიმრავლურ თეორიული სისტემა, ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი, „ივერია“, ტ.X-XI, პარიზი 2003–2004, 104-116;
21. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), წარმოადგენენ თუ არა ლოგიკური, პროგრამული და ბუნებრივი ენობრივი სისტემები ერთმანეთისაგან პრინციპულად განსხვავებული ტიპის სემანტიკურ სისტემებს? – ანუ ენობრივი ნიშნისა და ჩვენეული ენობრივი მსოფლხედვის შესახებ, ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი, „ივერია“, ტ. X-XI პარიზი 2003 – 2004, 220-248;
22. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ბუნებრივ ენათა დამუშავების თანამედროვე პრობლემატიკა და ქართული ენის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერა, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის II რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2004, 26-27;
23. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ქართული ენის ბირთვული ნაწილის კომპიუტერული მოდელი და მარტივი წინადადების სინტაქსური სინთეზატორი და ანალიზატორი, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის II რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2004, 38-40;
24. კ. ფხაკაძე (თანაავტორით), ქართული ენობრივი სისტემის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერის ძირითადი მიზნებისა და მეთოდების შესახებ, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკად. გ. წერეთლის სახელობის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის სამეცნიერო ჟურნალი „პერსპექტივა XXI“, თბილისი 2004, 220-224;
25. K. Pkhakadze (with co-author), About Main Ideas of Direct Formal-Logical Description of the Georgian Language, PROCEEDINGS of I. Vekua Institute of Applied Mathematics, Vol. 53, Tbilisi, 2004, 33-40;
26. კ. ფხაკაძე, წინათქმა ანუ ლოგიკისა და ენის გაერთიანებული ქართული ჯგუფის მიზნებისა და ამოცანების შესახებ, ს-ს ჟურნალი „ქართული ენა და ლოგიკა“, (#1), თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“, 2005, 1-19;

27. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), მათემატიკური და ბუნებრივი ენების ლოგიკა და თანამედროვე სასწავლო მიზნები, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა”, იანვარი-ივნისი (#1), თბილისი, გამომცემლობა “უნივერსალი”, 2005, 155-160;
28. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ბუნებრივი ქართული ენობრივი სისტემის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერა და მისი ზოგიერთი გამოყენებანი, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის III რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2005, 30-32;
29. კ. ფხაკაძე, გლობალიზაცია, ქართული ენა და სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამა “კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურებითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში”, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა”, (#2), თბილისი, “უნივერსალი”, 2005, 1-11;
30. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), “ქართული ენის სინტაქსური საფეხურის კომპიუტერული მართლმწერის ერთი ექსპერიმენტის შესახებ, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა”, ივლისი-დეკემბერი (#2), თბილისი, “უნივერსალი” 2005, 62-65;
31. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), “ნატვრა” ტიპის ზმნური სემანტიკები და პრინციპული განსხვავებები ქართულ და ინდოევროპულ უღლებებს შორის, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა”, ივლისი-დეკემბერი (#2), თბილისი, “უნივერსალი” 2005, 66-81;
32. კ. ფხაკაძე (თანაავტორით), ქართული ენის ზოგადი კვანტორულ-პრედიკატული ანალიზი და ლოგიკური ამოცანების ამომხსნელი პირველი ექსპერიმენტული პროგრამა ქართულისათვის, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა”, ივლისი-დეკემბერი (#2), თბილისი, “უნივერსალი” 2005, 82-87;
33. კ. ფხაკაძე, (თანაავტორებით), ქართულ-გერმანული მთარგმნელი და I საფეხურის პროგრამული სინთეზატორი და ანალიზატორი ქართულისათვის, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა”, ივლისი-დეკემბერი (#2), თბილისი, “უნივერსალი” 2005, 88-91;
34. კ. ფხაკაძე (თანაავტორით), სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამა “კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურებითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” - მიზნები, შედეგები, პერსპექტივები, 2006 (2004 პირველი გამოცემა), 1--22;
35. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), მორფემების მათემატიკური ფუნქციებისა და წინადადებებში სიტყვათშორისი ცარიელი ადგილების პრობლემა ქართული ენის მიხედვით, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის IV რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2006 (16-18),
36. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), თსუ მიზნობრივი პროგრამა “კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურებითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” და ქართული ენისა და მეტყველების მათემატიკური და მანქანური დაფუძნების ამოცანების შესახებ, თსუ გმი III რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, სასემინარო კვირეულის მოხსენებები, 2007 (3-6);
37. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), თსუ მიზნობრივი პროგრამა “კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურებითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” და ქართული ენის ლოგიკისა და ქართული ენის ლოგიკური გრამატიკის საგანმანათლებლო დატვირთვების შესახებ, თსუ გმი III რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, სასემინარო კვირეულის მოხსენებები, 2007 (6--9);
38. კ. ფხაკაძე (თანაავტორით), ქართული ენის, ქართული ენის ლოგიკისა და მათემატიკური ლოგიკის ინტეგრირებული სწავლების შესახებ, თსუ გმი III

- რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, სასემინარო კვირეულის მოხსენებები, 2007 (9-18);
39. კ. ფხაკაძე (თანაავტორით), სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამის “კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” უკვე მიღწეული შედეგებისა და მისაღწევი მიზნების ანუ ქართული მათემატიკური სკოლის მათემატიკური ლინგვისტიკით გაფართოების აუცილებლობის შესახებ, თსუ გმი III რესპუბლიკური სასემინარო კვირეული “ლოგიკა, ენა, გამომთვლელი”, სასემინარო კვირეულის მოხსენებები, 2007 (22-52);
40. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), კომპიუტერი ქართული ტექსტების წაკითხვას შეძლებს, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის V რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2007, გვ. 25-27;
41. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ქართული ენის ბუნებრივი ლოგიკის სასაფუძვლო საკითხები, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის V რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2007,
42. კ. ფხაკაძე, ზუსტი და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის მათემატიკის ინსტიტუტში “მათემატიკური ლინგვისტიკის” სწავლების კონცეფცია, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა” “უნივერსალი”, 2006-2007 #3-#6, გვ. 5-43;
43. კ. ფხაკაძე, ბუნებრივი ენების ლოგიკისა და მათემატიკური ლინგვისტიკის რეფორმით ბლოკირებული საუნივერსიტეტო სწავლებათა აღდგენის აუცილებლობის შესახებ, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა” “უნივერსალი”, 2006-2007 (#3-#6), გვ. 44-53;
44. კ. ფხაკაძე, კ. გაბუნია, გ. ჩიჩუა, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამის - “კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში” - საგრანტო ქვეპროგრამა “ქართული ენის ლოგიკური გრამატიკის საფუძვლები და მისი მეთოდოლოგიური და ტექნოლოგიური გამოყენებანი”, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა” “უნივერსალი”, 2006-2007 (#3-#6), გვ. 54-82;
45. კ. ფხაკაძე, ქართული ენის უფლებების დაცვისათვის ანუ “სააპელაციო” განაცხადი საკონკურსო პროექტზე, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა” “უნივერსალი”, 2007 (#3-#6), გვ. 83-112;
46. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით); ქართული ენის მათემატიკური თეორიის შემუშავებისა და ქართული მათემატიკური ლინგვისტიკური სკოლის გადაუდებელი ფორმირების აუცილებლობის შესახებ ანუ, მოხსენება წაკითხული განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილ 2007 წლის კონფერენციაზე “ქართული სალიტერატურო ენის საკითხები”, ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა” “უნივერსალი”, 2006-2007 (#3-#6), გვ. 113-114
47. კ. ფხაკაძე, ცისფერი მთები ანუ, იმის შესახებ, თუ როგორ განიხილეს მიზნობრივი პროგრამა, ამ მიზნობრივი პროგრამის უნახავად! ანუ, კვლავ ქართული ენის უფლებების დასაცავად ს-ს ჟურნალი “ქართული ენა და ლოგიკა” “უნივერსალი”, 2006-2007 (#3-#60, გვ. 113-114;
48. კ. ფხაკაძე (თანაავტორით), ქართული ენის, ქართული ენის ლოგიკისა და მათემატიკური ლოგიკის ინტეგრირებული სწავლების შესახებ (მეორე გამოცემა), ს-ს ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, თბილისი 2007 (#1), გვ. 4-13;
49. კ. ფხაკაძე, ზოგადი უნარების 2005 წლის დამხმარე მასალათა კრებულის 19-20-ე გვერდებზე წარმოდგენილი წინადადების სანიმუშო ანალიზში დაშვებული უხეში შეცდომების შესახებ, ანუ განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში 2004 წლის 18 ნოემბერს რეფორმების ჯგუფის მიერ ორგანიზებულ სემინარზე განხილული ერთი

საკითხი, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, 2007 (#1), გვ. 14-22;

50. კ. ფხაკაძე (თანავტორებით), პირველი ერთიანი ეროვნული გამოცდების ზოგადი უნარების ტესტების ვერბალური ნაწილის არასრული კრიტიკული ანალიზი, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, 2007 (#1), გვ. 23-40;

51. კ. ფხაკაძე, ზოგადი უნარების 2006 წლის დამხმარე მასალათა კრებულის 22-ე გვერდზე განხილული ლოგიკური ამოცანის ამოხსნის კრიტიკული ანალიზი, ანუ იმ ფაქტობრივი შეცდომის შესახებ, რომელიც ამ ამოცანის სანიმუშო ამოხსნაშია დაშვებული, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, 2007 (#1), გვ. 41-45

52. კ. ფხაკაძე, ზოგადი უნარების 2006 წლის დამხმარე მასალათა კრებულის 23-24-ე გვერდებზე განხილული ლოგიკური ამოცანის ამოხსნის კრიტიკული ანალიზი, ანუ იმ უხეში ფაქტობრივი შეცდომის შესახებ, რომელიც ამ ამოცანის სანიმუშო ამოხსნაშია დაშვებული, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, 2007(#1), გვ. 54-57;

53. კ. ფხაკაძე, “გამომდინარეობს” თუ “გამომდინარეობს აუცილებლად”, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, თბილისი 2007 (#1), გვ. 46-53;

54. კ. ფხაკაძე (თანავტორებით), როგორ არის გაგებული სიტყვა “ზოგიერთი” დამხმარე მასალათა კრებულის 22-ე და 23-24-ე გვერდებზე განხილულ ლოგიკურ ამოცანებში და როგორ გაიგება იგი ბუნებრივ ქართულენობრივ აზროვნებაში, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, 2007 (#1), გვ. 58-63;

55. კ. ფხაკაძე, მოსაზრებები ლოგიკური ამოცანების შუალედური შეკითხვებისა და გამოცდების ორგანიზაციული შემადგენლების თაობაზე, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, თბილისი 2007 (#1), გვ. 64-68;

56. კ. ფხაკაძე, ზოგადი უნარების 2006 წლის დამხმარე მასალათა კრებულის 29-ე გვერდზე გამოქვეყნებული ლოგიკური ამოცანის “სამუშაო ვერსიის” და ზოგადი უნარების ჯგუფის ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებული იმავე ამოცანის “აპრობირებული ვერსიის” პრობლემატური კრიტიკული ანალიზი, ანუ იმის შესახებ, თუ ქართული ენის ლოგიკის არასაკმარისი შესწავლილობის გამო, როგორ გაჭირდა როგორც ამ ამოცანის ენობრივი ფორმირება, ასევე იმის გარკვევა, არის თუ არა დაშვებული მის ამ ე.წ. “აპრობირებულ ვერსიაში” უხეში აზრობრივი შეცდომა, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, 2007 (#1), გვ. 69-82;

57. კ. ფხაკაძე, 2007 წლის ზოგადი უნარების ვერბალური ნაწილის ტესტური გამოცდების მოკლე კრიტიკული მიმოხილვა, ანუ იმ სააბიტურიენტო ქულაზე გავლენის მქონე შეცდომების შესახებ, რომლებიც მხოლოდ ერთი ტექსტისა და სამი ანალოგიის ანალიზის საფუძველზე გამოვლინდა, ანუ ჭირდება თუ არასასამართლო სააპელაციო უზრუნველყოფა ამ ტიპის გამოცდებს?!, ჟურნალი “ქართული ენის ლოგიკა და სასწავლო უნარები”, 2007 (#1), გვ. 83-94;

58. K. Pkakhadze, Georgian Language’s Theses, Conference on “Modern Problems in Applied Mathematics” dedicated to the 90-th anniversary of Iv. Javakhishvili Tbilisi State University (TSU) and 40-th anniversary of I. Vekua Institute of Applied Mathematics (VIAM) of TSU, 2008 (under publishing);

59. About 1-Stage Voice Managed Georgian Intellectual Computer System, Conference on “Modern Problems in Applied Mathematics” dedicated to the 90-th anniversary of Iv. Javakhishvili Tbilisi State University (TSU) and 40-th anniversary of I. Vekua Institute of Applied Mathematics (VIAM) of TSU, 2008 (under publishing);

გ) თეზისები:

60. К. Пхакадзе, Некоторые Результаты о Проблеме Полной Познание Формули, IX Всесоюзная Конференция В Теоретическое Кибенетике, Волгоградский Университет, 1990;

61. K. Pkhakadze, Indefinite Valued Logic and Its Some Application in Mechanical Treorem Proving, The Abstracts of I Tbilisi Symposium on Language, Logic and Computation, Tbilisi State University, 21-25 October, 1995;
62. K. Pkhakadze, MG(MG Π)-Resolution and Its Soundness and Completeness in a Theory T(T \equiv), The Thesis of the II Tbilisi Symposium on Language, Logic and Computation, edited by Robin Cooper, Thomas Gamkrelidze, Tbilisi State University, 1997;
by Robin Cooper, Thomas Gamkrelidze, Tbilisi State University, 1997;
63. K. Pkhakadze (with . co-authors), Logic of Language and Paradoxes, Annals of the Court-Godel-Society, Volume #4, Vienna, 2001;
64. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), მათემატიკური ლოგიკა და ბუნებრივი ენობრივი სისტემების ფორმალიზაციისა და მათემატიზაციის ამოცანები, მათემატიკოსთა III კონგრესის შრომები, 2001;
65. K. Pkhakadze (with co-author), To Direct Formal-Logical Description of Georgian Language based on the Language as a Natural System, The Abstracts of the Tbilisi IV Symposium on Logic, Language and Computation, 2001;
66. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ენის ლოგიკა და პარადოქსები, მათემატიკოსთა რესპუბლიკური კონფერენცია, აკადემიკოს ი. ვეკუას საიუბილეო დღეები, თბილისი 2001;
67. K. Pkhakadze (co-author), Towards the Strong Formal Logical Understanding of the Word Based on the Natural Georgian Language System, LPAR 2002, Thesis of international Conference on The Logic for Programming, Artificial Intelligence and Reasoning, Georgia Academy of Science, October 14-18, 2002.
68. K. Pkhakadze (with co-authors), About the Main Ideas of the Direct Formal-Logical Description of the Georgian Natural Language System Through the Examples, Thesis of the V Tbilisi Symposium on Language, Logic and Computation, TSU, 10-15 September, 2003;
69. K. Pkhakadze (co-author), Semantic Side of Language Productivity and the Georgian Verbal Inflection, Electronic Thesis of The XVII International Congress of Linguists, Prague, 2003;
70. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ქართულენობრივი აზროვნებითი სისტემის ლოგიკურ-ლინგვისტური ანალიზი თ-აღნიშვნათა თეორიის ენობრივი მიდგომებით, საქართველოს მათემატიკოსთა IV ყრილობა, 2005;
71. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ქართული ენის ლოგიკური გრამატიკის მეთოდოლოგიური შედეგების შესახებ, საქართველოს მათემატიკოსთა IV ყრილობა, 2005;
72. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ქართული ინტელექტუალური სისტემის კონსტრუირების მიზნები და ქართული ენის წინაშე მდგარი საფრთხეები, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის VI რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2008;
73. კ. ფხაკაძე (თანაავტორებით), ქართული ენისა და აზროვნების მათემატიკური თეორიის ზოგიერთი ასპექტები, არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის VI რესპუბლიკური კონფერენცია „ბუნებრივ ენათა დამუშავება“, კონფერენციის მასალები, თბილისი 2008;
74. K. Pkhakadze, Georgian Language's Theses, Conference on "Modern Problems in Applied Mathematics" dedicated to the 90-th anniversary of Iv. Javakhishvili Tbilisi State University (TSU) and 40-th anniversary of I. Vekua Institute of Applied Mathematics (VIAM) of TSU, 2008;
75. About 1-Stage Voice Managed Georgian Intellectual Computer System, Conference on "Modern Problems in Applied Mathematics" dedicated to the 90-th anniversary of Iv.

Javakhishvili Tbilisi State University (TSU) and 40-th anniversary of I. Vekua Institute of Applied Mathematics (VIAM) of TSU, 2008;

გ) გამოგონებები:

76. К. Пхакадзе (соавторы), Дешифратор С Контролём, 1989;

77. К. Пхакадзе (соавторы) Парафазный Триггер, 1989;

დ) თარგმანები:

78. ვ. გრუნველდი, ლოგიკა და ენა: ტერმინთა მცირე განმარტებითი ლექსიკონი, მთარგმელ-რედაქტორები: ვ. ფხაკაძე, ლ. ლეკიაშვილი, დამატებითი საკითხავი კურსი თანამედროვე მათემატიკურ ლინგვისტიკაში (რედაქტორი ვ. ფხაკაძე), “უნივერსალი” 2006 (153-192);

79. ბ. ფართი, ა. მიულენი, რ. უოლი, მათემატიკური მეთოდები ენათმეცნიერებაში – ნაკვეთი I: მათემატიკური და ბუნებრივი ენების ზოგადი ლოგიკური საფუძვლები, მთარგმნელ-რედაქტორები: ვ. ფხაკაძე, ლ. ლეკიაშვილი, მთარგმნელები: ე. სოსელია, მ. ივანიშვილი, გამოიცა ს-ს ჟურნალის „ქართული ენა და ლოგიკა“ დამატების სახით, “უნივერსალი”, 2005 (170);

80. რ. ჰაუსერი, გამოთვლითი ენათმეცნიერების საფუძვლები – გრამატიკული თეორიები, მთარგმნელ-რედაქტორი ვ. ფხაკაძე, მთარგმნელები: ლ. აბზიანიძე, ნ. ვახანია, ა. მასხარაშვილი, ნ. ფხაკაძე, ბ. ჩიქვინიძე, ს-ს ჟურნალის – “ქართული ენა და ლოგიკა” – დამატება, “უნივერსალი”, #3-#6 – II ნაწილი, 2006-2007.

ე) მზადდება გამოსაქვეყნებლად:

81. ქართული ენის ლოგიკის საფუძვლები და ლოგიკური ამოცანებისა და სავარჯიშოების კრებული დამხმარე მასალებითურთ;

82. შანიძისეული დროითი თვალსაზრისების კრიტიკა და ქართული ენის დროითი ლოგიკის საფუძვლები;

10. საბაკალავრო და სამაგისტრო ნაშრომების ხელმძღვანელობა:

ა) სამაგისტრო ნაშრომები:

1. ნ. ბუაძე, “ნატვრას” ტიპის ზმნური სემანტიკები და მათგან ნაწარმოები ზმნური ფორმები ქართულში, თსუ, 2005;

ბ) საბაკალავრო ნაშრომები:

1. ნ. ბუაძე, ვ-ვარ ტიპის პირისნიშანი და ქართული ზმნის წინასწარი სემანტიკური კლასიფიკაცია (რეფერატული საბაკალავრო შრომა), თსუ 2003;

2. ნ. ფხაკაძე, შემამოკლებელი სიმბოლოები ქართულ ენაში, თსუ თსუ მათემატიკის მიმართულეა, 2008; 2008;

3. ლ. აბზიანიძე, მათემატიკური მეთოდებით აგებული მართლმწერი ქართული მარტივი წინადადებებისათვის, თსუ მათემატიკის მიმართულეა, 2008;

4. ა. მასხარაშვილი, ზოგიერთი რთული წინადადების მათემატიკური ანალიზი, თსუ მათემატიკის მიმართულეა, 2008;

11. სამეცნიერო ინტერესთა მოკლე მიმოხილვა:

მათემატიკური ლინგვისტიკა, ბუნებრივი ენების ლოგიკა, მათემატიკური ლოგიკა, თეორიული ლოგიკური პროგრამირება, ლოგიკა&ენა, ლოგიკა-ენა-გამომთვლელი, ხელოვნური ინტელექტის პრობლემეტიკა, ზოგადი ენათმეცნიერება, ენისა და აზროვნების ფილოსოფია.

12. სამეცნიერო შედეგების მიმოხილვა:

ჩემი სამეცნიერო კვლევების პირველი ეტაპი უკავშირდება კლასიკური მათემატიკური ლოგიკის, თეორიული ლოგიკური პროგრამირებისა და ხელოვნური ინტელექტის პრობლემეტიკას. კვლევების ამ ეტაპზე შემუშავებულ იქნა პროექტი სახელწოდებით

“ფორმალურ-ინტელექტუალური თეორიები”, რომლის მიზანი იყო პროფ. შ. ფხაკაძისეული აღნიშვნათა თეორიით გაძლიერებულ ფრეგე-ჰილბერტისეულ ფორმალიზმში ლოგიკური ფორმალურ-ინტელექტუალური სისტემების თეორიული პრობლემების კვლევა. ეს პროექტი მთელი თავისი მოცულობით გადმოტანილ იქნა სახელმწიფო მიზნობრივ პროგრამაში „კომპიუტერის სრული პროგრამულ-მომსახურეობითი მოქცევა ბუნებრივ ქართულ ენობრივ გარემოში”.

(ა) ძალიან მოკლედ კვლევების ამ ეტაპზე მიღებული შედეგების შესახებ:

1. პროფ. შ. ფხაკაძისეული ლოგიკური განუზღვრელობის ბუნებრივი პრინციპის საფუძველზე აგებულ იქნა და შესწავლილ იქნა ბუნებრივ განუზღვრელმნიშვნელობიანი გამონათქვამთა ლოგიკა. აქ განვითარებული მიდგომების საფუძველზე შემოტანილ იქნა ცოდნითი ანუ არასრულად განსაზღვრული სიმრავლეთა ცნება და შესწავლილ იქნა ამ ტიპის სიმრავლეებთან დაკავშირებული რიგი ფუნდამენტური საკითხებისა. ბუნებრივი განუზღვრელი ჭეშმარიტული მნიშვნელობის ცნებაზე დაყრდნობით გამონათქვამთა ლოგიკაში განსაზღვრულ იქნა ძლიერ ფიქტიური ცვლადის ცნება და შემოტანილ იქნა ფორმულაში ცვლადის გაქრობის ფორმალური ოპერაცია. ამასთან, დამტკიცებულ იქნა ფორმულაში ძლიერ ფიქტიური ცვლადის გაქრობადობის თვისება, რაც მეთოდოლოგიური ხასიათის ფუნქციებს იღებს თავის თავზე ინტელექტუალური პრობლემების ფორმალურ-ლოგიკური დამუშავებისას. გარდა ამისა, განისაზღვრა ფორმულაში ცვლადის სემანტიკური (შინაარსული) წილის მათემატიკური ცნება, რაც აგრეთვე მეტად საინტერესო და პროდუქტიული საშუალებაა თეორემათა მამტკიცებელი მექანიკური პროცედურების სარეალიზაციოდ. ზოგადად მოიხაზა უფრო მაღალი საფეხურის ფორმალურ თეორიებში აღნიშნული მიდგომების განვითარების მეთოდოლოგია. ამ თვალსაზრისებით აღსანიშნავია, რომ ზემოთ აღნიშნულ ბუნებრივ განუზღვრელმნიშვნელობიან გამონათქვამთა ლოგიკას და იქ ჩემს მიერ განვითარებულ ახალ თეორიულ ხედვებს ეყრდნობოდა თ. კუციას საკანდიდატო დისერტაციის სასაფუძვლო თეორიული ნაწილი.

2. ამ ეტაპზე მიმდინარე კვლევების ერთი ნაწილი უკავშირდება ლოგიკური ფორმალურ-ინტელექტუალური თეორიებისა და ხელოვნური ინტელექტის პრობლემემატიკის ისეთ მნიშვნელოვან შემადგენელს, როგორცაა თეორემათა ავტომატური მტკიცებანი. ამ მიმართულებით განსაზღვრულ იქნა ეგრეთ წოდებული უზოგადესი რეზოლუციური გამოყვანის წესი, რომელიც საშუალებას იძლევა აღნიშვნათა თეორიით გაფართოებულ ფორმალიზმში სხვადასხვა ტიპის ფორმალურ-ინტელექტუალური პროცედურების კონსტრუირებით სხვადასხვა ძალის ფორმალურ-ინტელექტუალური თეორიების აგება-განვითარებისა. უზოგადესი რეზოლუციური გამოყვანის წესი არსებითად ეყრდნობა ფორმულის ნამდვილი ნაწილის ფუნდამენტურ ცნებას, რომელიც აღნიშნული ნაშრომის ერთ-ერთი ძირითადი თეორიული ნოვაციაა. გარდა ამისა, შემოტანილია \vee და \wedge ტიპის სიმრავლეების ცნებები, რომლებიც მეტად პროდუქტიულად მუშაობენ სხვადასხვა ტიპის ინტელექტუალური პროცესების ფორმალურ რეალიზაციებში და ფორმალურ-ინტელექტუალური თეორიების საინტერპრეტაციო მოდელებში.

3. კვლევების ამ ეტაპზე განსაზღვრულ იქნა მათემატიკური კვანტორების ინფიქსური ყოფაქცევა და ინფიქსურკვანტორებიანი ფორმების მათემატიკური თვისებები, რაც მერმინდელი კვლევებით დადასტურდა, როგორც მეტად მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი ბუნებრივი ენების ფორმალიზებისა და მათემატიზირების ამოცანებისათვის. გარდა ამისა, ამ პრინციპულად ახალი ფორმალური მიდგომის საფუძველზე აიგო ერბრანის ტიპის უნივერსუმები პირველი და მეორე რიგის ფორმალური თეორიებისათვის. ამასთან, უკვე ნაჩვენებია უფრო მაღალი რიგის თეორიებში ამ მიდგომების განვითარების შესაძლებლობა. – აღნიშნული, გამომდინარე იმ ფუნდამენტური როლიდან, რაც ერბრანის ტიპის უნივერსუმებს უკავიათ თანამედროვე ხასიათის სამეცნიერო კვლევებში, განსაკუთრებული თეორიული მნიშვნელობისაა.

სამეცნიერო კვლევების მეორე ეტაპი, რომელიც მეტნაკლები ინტენსივობით 1997 წლიდან იწყება, ბუნებრივი გაგრძელებაა კვლევების წინა ეტაპისა. ეს კვლევები ექცევა მათემატიკური

და ბუნებრივი ენების ლოგიკის, თანამედროვე მათემატიკური ლინგვისტიკის, თანამედროვე ფორმალური ფილოსოფიის, ენათმეცნიერების, ენისა და აზროვნების ფილოსოფიის, ხელოვნური ინტელექტის ზოგადი პრობლემატიკის ფარგლებში.

კვლევების ამ ეტაპის ძირითადი მიზანი იყო და არის ქართულენობრივი აზროვნებითი წესთწყობის სრული მათემატიკური დაფუძნება და, შესაბამისად, ბუნებრივ ქართულ ენობრივ სისტემაში მონტეგიუსეული ენათმეცნიერული ხაზით გათვალისწინებული კვლევების დამკვიდრება.

მაშინ, როდესაც ამ მოძრაობას ვიწყებდი, ზემოთ აღნიშნული სამეცნიერო მიმართულებით ადგილობრივი კვლევითი გამოცდილება არ არსებობდა, არ იყო ფორმირებული ბუნებრივ ქართულ ენობრივ-აზროვნებით წესთწყობაზე თანამედროვე ლოგიკურ-ლინგვისტური ხასიათის ხედვები. უფრო მეტიც, საბჭოური პერიოდის ქართულ ენათმეცნიერულ სივრცეში ეს ხაზი, ცხადია არასწორად, მაგრამ მაინც, „არგუმენტირებულად“ და „დასაბუთებულად“ დაკნინებული იყო როგორც არაპერსპექტიული და არაფრისმომცემი.

ამ გარემოებამ განაპირობა ის, რომ აღნიშნული მიმართულებით უკვე გამოკვეთილი ხედვების პუბლიცირებამდე წლების განმავლობაში მიმდინარეობდა სრულიად დამოუკიდებელი მუშაობა ამ სამეცნიერო მიმართულების ძირითადი მიზნების, მეთოდებისა და პრინციპების შესწავლისა და მათი ქართულ ენობრივ სისტემაზე მიყენება-მოსინჯვისათვის, რამაც, ბუნებრივია, მოითხოვა აგრეთვე კლასიკური ქართული ენათმეცნიერული ხედვების სიღრმისეული შესწავლა.

კვლევების ეს პერიოდი თითქმის ოთხი წელი გრძელდებოდა და პირველი მოხსენებები საკითხთა გასწვრივ გაკეთდა 2000 წლის 13 დეკემბერს გმი-ის სემინარზე (სემინარის ხელმძღვანელი, პროფ. დ. გორდეზიანი) და 18 დეკემბერს ზოგადი ენათმეცნიერების კათედრის სემინარზე (სემინარის ხელმძღვანელი, აკად. თ. გამყრელიძე). იქიდან მოყოლებული, ბოლო ექვსი წლის განმავლობაში, მიმდინარე კვლევების შედეგები მრავალჯერ იქნა მოხსენებული როგორც აღნიშნულ სემინარებზე, ისე სხვა ადგილობრივ თუ საერთაშორისო სემინარებსა და კონფერენციებზე. ამ ხნის მანძილზე უკვე გამოქვეყნებულია 80 სამეცნიერო ნაშრომი.

(ბ) ძალიან მოკლედ კვლევების ამ ეტაპზე უკვე გამოკვეთილი შედეგების შესახებ:

1. ბუნებრივი ქართული ენობრივი წესთწყობის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერის პირველი შედეგებით დადასტურდა ქართული ენის სიტყვების მათემატიკური სიმბოლოების სახით აღწერის შესაძლებლობა, რის საფუძველზეც დასტურდება, რომ ქართული ენა ზოგად ტიპობრივ თანმიხვევაშია მათემატიკურ ენასთან. – ეს, გამომდინარე მასთან ბუნებრივად მიკავშირებული შედეგებიდან, ფრიად მნიშვნელოვანი და, ამასთან, ახალი ხედვაა წმინდა ლოგიკური, ენათმეცნიერული და ფილოსოფიური თვალსაზრისებით.

2. მოგვეცა დაზუსტებული და ბევრად უფრო სრული სახით დაგვეჩვენა ქართული ენისათვის დამახასიათებელი სინტაქსური წესრიგი. ამასთან, ქართული ენის ფარგლებში უკვე თითქმის დადასტურებული შედეგების საფუძველზე თეზისის სახით გამოითქვა მოსაზრება: ნებისმიერი ბუნებრივი ენობრივი სისტემის ნებისმიერი ენობრივი გამოსახულების მათემატიკური რეფორმალიზების პრობლემა თითქმის მთელი მოცულობით დაიყვანება ამ ენობრივი გამოსახულებით ნაგულისხმევი და, ამდენად, გამოსახულებაში გამოტოვებული ფრჩხილების აღდგენის პრობლემაზე.

3. ქართული ენის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერით პრინციპულად განირჩა ერთმანეთისაგან ზმნების პრედიკატული და სახელების არაპრედიკატული ბუნება, რითაც, თავის მხრივ, პრინციპულად განირჩევა ეს მიდგომები ინდოევროპული ტიპის ენობრივ სისტემებში განვითარებული მონტეგიუსეული მიდგომებისაგან. აქედან გამომდინარე: ქართული ენობრივი სისტემის საფუძველზე ბუნებრივი ენობრივი სისტემების ჩემს მიერ შემუშავებული სიმრავლური მოდელი არსებითად ცვლის მონტეგიუსეული სიმრავლური მიდგომების რიგ ძირითად პრინციპებს და მათ ბუნებრივად არსებულთან შესაბამისი სახით აყალიბებს.

4. ქართული ენის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერა უარს ამბობს ჩომსკისათვის სასაფუძვლო უშუალო შემადგენლების ბლომფილდისეულ პრინციპზე, როგორც ძირითად საკვლევ მეთოდოლოგიაზე და მის ნაცვლად ეყრდნობა წინარე ზმნური შინაარსული ერთეულის მათემატიკურ პრედიკატად და ზმნის ლინგვისტურ პრედიკატად გადააზრების ქართულისათვის ძირეულად დამახასიათებელ პრინციპს. – ამგვარად, მიუხედავად იმისა, რომ ქართული ენის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერისას ვიყენებ ჩომსკისეულ ტრადიციულ ნოტიფიკაციას, ქართული ენისათვის განვითარებული მიდგომები ძირეული დეტალებით არსებითად განსხვავდება მისეული მიდგომებისგანაც.

5. ქართული ენისა და აზროვნების მათემატიკური თეორიის შემუშავების მიზნები იძულებულს გვხდის უარი ვთქვათ ზმნის იმ კლასიკურ განსაზღვრებაზე, რომლის მიხედვითაც „ზმნა არის მოქმედების აღმნიშვნელი ფორმაცვალებადი სიტყვა, რომელსაც ერთ-დროულად რამდენიმე მორფოლოგიური კატეგორია მოეპოვება: პირველყოვლისა **პირი**, **რიცხვი**, **დრო** და **კილო**.“ – ამ მიზნებისთვის ზმნაზე ასეთი ცნებითი ხედვა არაპროდუქტიულია. უფრო მეტიც, ვთვლი, რომ ენობრივ სისტემაში ზმნა უნდა განისაზღვროს არა ზმნის მორფოლოგიურ კატეგორიებზე დაყრდნობით, რომლებიც, თავის მხრივ, თავად განსასაზღვრავის მორფოლოგიური კატეგორიებია, არამედ პირიქით, მხოლოდ ზმნის განსაზღვრის შემდეგ გვეძლევა საშუალება უკვე განსაზღვრული ზმნის მორფოლოგიური კატეგორიების ჯერ განსაზღვრა-გამოყოფისა და მერე უკვე ამ მორფოლოგიური კატეგორიების მარეალიზებელი მორფემების შესწავლა-გამოკვლევისა. – წინააღმდეგ შემთხვევაში, ირღვევა განსაზღვრებათა იერარქიის უზოგადესი ლოგიკური პრინციპი და თუ შემოთავაზებულ მიდგომებში ზმნას და ზმნის მორფოლოგიურ კატეგორიებს ძირითად ცნებებად გავიაზრებთ, ესეც არ გვშველის, რადგანაც ამ შემთხვევაში ზმნის როგორც ძირითადი ანუ არაგანსაზღვრებადი ცნების განსაზღვრაზე საერთოდ არ უნდა იყოს საუბარი.

6. ჩემი განსაზღვრებით ძირითადი ზმნა ანუ მსჯელი სიტყვა არის სიტყვა, რომლის გარეშეც ჩვენ ვერ ვახერხებთ ენობრივ სისტემაში გამონათქვამის ანუ ჭეშმარიტული შინაარსის მატარებელი ფრაზის ფორმირებას. ეს განმარტება ეყრდნობა ჭეშმარიტულობის ლაიბნიცისეულ ანთროპოლოგიურ აქსიომატიკურ გაგებას. ამასთან, ვთვლი, რომ სრულებითაც არ არის აუცილებელი ზმნა იყოს ფორმაცვალებადი, ან გამოხატავდეს მოქმედებას, ან ხასიათდებოდეს პირის, რიცხვის, დროის, ან კილოს კატეგორიით. ამგვარად, ამ მიდგომებით, ზმნის ცნება ემყარება ჭეშმარიტულობის სიღრმისეულ ანთროპოლოგიურ აქსიომატურ გაგებას და ამით იგი იერარქიულად დაფუძნებული სახით ცნობიერდება.

7. ვთვლი, რომ ყველა სხვა მიდგომა ზმნის ცნების განსასაზღვრავად ვერ იქნება პროდუქტიული, რადგანაც ენობრივ სისტემაში არსებული სხვადასხვა ძირითადი ზმნები, არა ჩვენი მათთან სუბიექტური დამოკიდებულების გამო, არამედ მათივე სიღრმისეული ანთროპოლოგიური ბუნებიდან გამომდინარე, არიან სწორედ იმ ერთი სიღრმისეული „ნიშის“ სხვადასხვა ენობრივი გამოხატვები, რასაც ზემოთ „ჭეშმარიტულობით“ ვიხსენიებთ. ამასთან, ამ მიდგომით, არამირითადი ზმნა, რომელიც ე.წ. კავშირებით კილოში გვეწოდება თვითონ თავისთავადობაში არასრულად გამოხატავს „ჭეშმარიტულ შინაარსს“ და ეს ამ კლასის არამირითადი ზმნების არსებითი განსაზღვრელი ნიშანია. გარდა ამისა, ამ მიდგომებით, ე.წ. ბრძანებითი კილოს ფორმით მოწოდებული არამირითადი ზმნების ძირითადი მახასიათებელი ნიშანი არის ის, რომ მათ არა „ჭეშმარიტული“ არამედ „პროცედურული“ შინაარსი აქვთ და, ამდენად, მათი მეშვეობით აგებული წინადადებით მოცემულ შინაარსებზე შეკითხვა – ჭეშმარიტია იგი თუ მცდარი, ცხადია, არ დაისმის.

8. განაპირობა ქართულ ენათმეცნიერულ სისტემაში მთელი რიგი ძირეული ლინგვისტური კატეგორიების გადააზრების საჭიროება. ასე მაგალითად, აქ ნაწილობრივ გაშუქებული ლოგიკური მიდგომების საფუძველზე არსებითად გადააზრდა გრამატიკული დროის ცნება, რომლის კლასიკური ფორმა და შინაარსი ასევე გაუგებარი და არაპროდუქტიულია. კლასიკური მიდგომებისაგან განსხვავებით, ვთლი, რომ „დრო“ და „კილო“ ფუნდამენტური და ერთმანეთისაგან არსობრივად განსხვავებული ლინგვისტური

კატეგორიებია და სისტემური წესრიგის გასაცნობიერებლად მათი დაწყვილების ნაცვლად აუცილებელია მათი ერთმანეთისაგან განყოფილი და განცალკევებული განხილვა.

9. შანიძის მიხედვით: „ა) მოქმედება ხდება სწორედ იმ მომენტში, როცა მოუბარ ადამიანს, (მაშასადამე, I პირს მხ. რიცხვისას) საუბარი აქვს ჩამოგდებული ამ მოქმედების შესახებ; ბ) მოქმედება უსწრებს უბნობის მომენტს; გ) მოქმედება უნდა მოხდეს უბნობის მომენტის შემდეგ.“ – ამ ხედვაზე დაყრდნობილი ის ამბობს, რომ „დრო შეიძლება მხოლოდ სამი იყოს: ახლანდელი, წარსული და მომავალი.“ – მივიჩნევ, რომ ენობრივ სისტემაში ზმნების დროითი კლასიფიცირება მხოლოდ იმის მიხედვით, რომ „ბუნებაში“ რაღაც „ან ხდება“ ან „უკვე მოხდა“ ან „მოხდება“ ყოვლად გაუმართლებელია, რამდენადაც ენობრივად მოცემული „სამყარო“ ენაში არსებული ლოგიკური ირეალიზაციებით ცდება „ბუნებაში რეალურად არსებული სამყაროს ჩარჩოებს“ და, ამდენად, უფრო ვრცელის უფრო მცირეში მოქცევის მცდელობა ძირეულადვე დაშვებული შეცდომაა. შანიძისეული განმარტებით ვერაფრით ვერ ხერხდება „ნეტა ვწერდე“, „რომ ვწერდე“, „უნდა მეწერა“, უნდა მეწეროს“ და ა. შ. ტიპის ზმნური შინაარსების დროითი დეფინირება. ხაზგასასმელია ისიც, რომ მისეული ტერმინი „უდროო ზმნები“ განპირობებული იყო დროის გრამატიკული კატეგორიის მისეულივე არა სრულყოფილი გაგებით. ყველა სხვა შემთხვევაში, ცხადია, რომ ზმნა, როგორც შეტყობინებითი ხასიათის პრედიკატივი, ამ შეტყობინებას არ შეიძლება არ იძლეოდეს გარკვეულ დროით „სამოსში“.

10. განისაზღვრა წინარე ზმნური შინაარსული ერთეულის ფუნდამენტური ხასიათის ცნება, რომლის საფუძველზეც ქართულ ენობრივ სისტემაში ერთმანეთისაგან განიყო ინტეგრალური და არაინტეგრალური გაგების ზმნები. ამასთან, აღსანიშნავია ისიც, რომ ინტეგრალური გაგების ზმნები არ ახასიათებს ინდოევროპული ტიპის ენებს, რაც ამ ტიპის ქართული ზმნების შესწავლისათვის დღეს დასავლეთში არარსებული მიდგომებისაგან განსხვავებული მიდგომების განვითარებას ითხოვს.

11. ლოგიკური ანალიზის საფუძველზე დასაბუთდა და მერე მორფოლოგიურადაც დადასტურდა, რომ ქართულში სახეზეა არა ორი - ვ- და მ- ტიპის პირის ნიშანი, როგორც ეს აქამდე იყო ცნობილი, არამედ ამ ორთან ერთად არის აგრეთვე მესამე - ვ-ვარ ტიპის პირის ნიშანიც. ამასთან, სისტემაში განისაზღვრა ორჯერადი და ერთჯერადი ენობრივი პირის ფუნდამენტური ცნებები და, შესაბამისად, ერთმანეთისგან განირჩა პირის ორჯერადობისა და ერთჯერადობის განმსაზღვრელი ნიშნები. გარდა ამისა, არსებითად გადაისინჯა გვარისა და უღლების ფუნდამენტური ლინგვისტური კატეგორიები და დასაბუთებულად წარმოჩინდა ამ კატეგორიების კერძო ქართულენობრივი სპეციფიკები. ამასთან, ლოგიკურ-სემანტიკური საფუძვლების გათვალისწინებით განისაზღვრა გვარის გრამატიკული კატეგორია, რითაც აშკარად წარმოჩინდა ამ ცნების შანიძისეული გაგების შინაარსული დაუფუძნებლობა.

12. ვთვლი, რომ ქართულში, ინდოევროპული უღლებისგან განსხვავებით, ბუნებრივად განირჩევა ერთმანეთისგან ერთუღლებადი და ორუღლებადი ზმნები. შესაბამისად ამისა, თუ ინდოევროპული ტიპის ენებში, სადაც ზმნაში ერთდროულად შეიძლება იყოს მხოლოდ ერთი პირის ნიშანი, უღლებითი მწკრივის როგორც მხოლობითი, ისე მრავლობითი რიგი სამი წევრისგან შედგება, ქართულში ერთუღლებადი ზმნები უღლებისას, მსგავსად ინდოევროპული ზმნებისა, ასევე სამწევრიან მწკრივებს იძლევიან, მაშინ როდესაც ორუღლებადი ზმნების უღლება შვიდწევრიან მწკრივებს იძლევა. ამასთან, ამ ფორმების დაყოფა რიცხვის გრამატიკული კატეგორიის მიხედვით ქართულ ენაში ლოგიკურად აკლასიფიცირებს ზმნებს მხოლობითი-მხოლობითი, მხოლობითი-მრავლობითი, მრავლობითი-მხოლობითი და მრავლობითი-მრავლობითი ფორმის ზმნებად.

13. გარდა ამისა, უკვე აღნიშნული გასაგებს ხდის, რომ უარსაყოფია ქართულში პირის ნიშანთა თაობაზე დღეს არსებულ ხედვები. კერძოდ, ვთვლი, რომ ქართული ენის შინაარსული ბუნებიდან გამომდინარე არ არსებობს საფუძველი იმისა, რომ ვ- ტიპის ნიშნები პირის სუბიექტურობის, მ- ტიპის ნიშნები კი პირის ობიექტურობის ნიშნად გამოვაცხადოთ.

14. ამ ფუნდამენტური ხასიათის თეორიულმა ცვლილებებმა ბუნებრივად მოითხოვა სისტემაში ისეთი სიღრმისეული საკითხის გადასინჯვა როგორც წინადადების, კერძოდ კი, მარტივი წინადადების პრობლემა. აქ საქმე ეხება მარტივ წინადადებაში ძირითადი და არაძირითადი წევრების საკითხს. პირდაპირ უნდა ითქვას, რომ ამ მხრივ ქართული ენათმეცნიერული სისტემა მხოლოდ სინტაქსურად და, შესაბამისად, მხოლოდ ნაწილობრივ იყო შესწავლილი. არადა, ქართული ენის აღჭურვა მანქანებთან საურთიერთობო ტექნოლოგიური შესაძლებლობებით ითხოვს საკითხთა არა მხოლოდ უფრო, არამედ სრულად ამომწურავ და დაზუსტებულ გადაწყვეტებს. - უკვე დასაბუთებული მიდგომებით ამ პრობლემების მოწესრიგებაში გადამწყვეტ დატვირთვას იღებს თავის თავზე წინარე ზმნური შინაარსული ერთეულის ნაწილობრივ მეტალინგვისტური და ნაწილობრივ მეტამათემატიკური კატეგორია, რომელიც, ერთის მხრივ, აწესრიგებს ზემოთ წამოჭრილ ლინგვისტურ პრობლემებს და, მეორეს მხრივ კი, თავის თავზე იღებს ფორმალური და სემანტიკური საშუალებო ენობრივი ხიდის ფუნქციებს ქართულ და მათემატიკურ ენებს შორის.

15. ქართულ ენაში სახელთა ბრუნების საკითხი გადააზრდა მარტივ წინადადებაში ძირითადი ანუ აუცილებელი წევრების საკითხთან შეჯერებულად. ვთლი, რომ ენობრივ სისტემაში სახელს იმდენი განსხვავებული ბრუნვითი ფორმა აქვს, რამდენი განსხვავებული ფორმითაც იგი შეიძლება წარმოდგინდეს ამა თუ იმ წინადადებაში, ამა თუ იმ აუცილებელ სამსჯელო წევრად. ამავე პრინციპის საფუძველზე დასაბუთებულად უარიყო წოდებითის ერთ-ერთ ბრუნვით ფორმად განხილვის საფუძვლიანობა და, შესაბამისად, ქართულში ასე გააზრებულ ბრუნებას ლოგიკური ბრუნება ეწოდა.

16. ამასთან, დადგინდა ბრუნებისა და მამრუნებელი მორფემების ფორმალური და მათემატიკური დატვირთვები: გაირკვა, რომ მორფოლოგიურ და სინტაქსურ საფეხურებზე ბრუნვის ნიშნები ჩასმის მათემატიკური ოპერატორის ფუნქციებს ასრულებენ. გაირკვა ისიც, რომ მათი მათემატიკური სემანტიკური დატვირთვა არის პირობითი ინდექსაცია, რის საფუძველზეც სამსჯელო სახელი განსაზღვრული ადგილით ეწყობა შესაბამის მსჯელო ზმნურ ფრაზას. - ეს მეტად მნიშვნელოვანი ახალი ხედვაა ბრუნების ფუნდამენტურ ენობრივ მოვლენაზე.

17. კვლევების შედეგად არსებითად დაზუსტდა თვალსაზრისები ზმნისწინების შესახებ: ვთვლი, რომ არაგრამატიკული ზმნისწინი მისი სემანტიკურობიდან გამომდინარე, როგორც წესი, ცვლის მარტივი წინადადების კონსტრუქციას და მიუხედავად იმისა, რომ არ ცვლის ზმნის შინაარსულ პირიანობას, მას წინადადებაში ახალი განსხვავებული ბრუნვითი ფორმით მოცემადი აუცილებელი სამსჯელო წევრი შემოჰყავს.

18. მათემატიკურად მკაცრი ლოგიკურ-ლინგვისტური ხასიათის კვლევები ითხოვს ტრადიციული ენათმეცნიერული ხედვების ისეთი ფუნდამენტური საფუძვლების დაზუსტებასაც როგორცაა სიტყვების მეტყველების ნაწილებად კლასიფიცირება. ამ მიდგომებმა, რომელიც მეთოდოლოგიურად ფრეგე-ფხაკადისეულ მათემატიკურ ენობრივ პრინციპებს ეყრდნობა, საშუალება მოგვცა ახლებურად დაგვეჩინა და დაგვეხასიათებინა ქართულ ენაში მეტყველების ნაწილები, ქართული ენის სიტყვები და ქართული ენისათვის დამახასიათებელი სინტაქსური კავშირები.

19. კერძოდ, ქართულ ენობრივ სისტემაში უკვე განისაზღვრა სხვადასხვა საფეხურის სინტაქსური კავშირები, რაც, საბოლოო ჯამში, მათემატიკური ტიპის ფორმულების სახით იძლევა ქართულში სიტყვაშერწყმითი კანონების ჩამოყალიბების საშუალებას. - ეს ერთ-ერთი პირველ რიგში მისაღწევი ეტაპობრივი მიზანი იყო: უკვე საკმარისი არგუმენტირებით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ხელში გვიკავია ქართული ენის ბირთვული ნაწილის თითქმის სრული და მათემატიკურად დაფუძნებული ფორმალური სურათი, რის გარეშეც, ცხადია, ქართული ენის მანქანებთან საურთიერთობო ტექნოლოგიური პოტენციით აღჭურვის ყოველი კონკრეტული მცდელობა ზამთარში პეპლების ჭერა იქნებოდა და მეტი არაფერი.

20. ამგვარად, ამ კვლევების ერთ-ერთ ძირითად შედეგად ქართული ენის ბირთვული ნაწილის ძირეულად დამახასიათებელი ბუნებრივი ფორმალიზმის მოძიებას მივიჩნევ.

21. ზემომონიშნული თეორიული კვლევების საფუძველზე უკვე მომზადდა საკმარისად წარმატებული პირველი ექსპერიმენტული პროგრამული რეალიზაციები. ესენია: მარტივი წინადადებებისა და ფრაზების სინტაქსური მართლმწერი, ქართული ენიდან მათემატიკურ ენაზე ავტომატურად მთარგმნელი პროგრამული სისტემა, ქართული ენიდან მათემატიკური ენის გავლით გერმანულ ენაზე მთარგმნელი პროგრამული სისტემა, ლოგიკური ამოცანების ამომხსნელი პროგრამული სისტემა. ცხადია, ეს პროგრამული რეალიზაციები ჯერ კიდევ შორსაა საჭიროსა და სასურველისაგან, მაგრამ ის, რომ ისინი თავთავიანთი სპეციფიკების გათვალისწინებით შესაბამისი ტიპის პროგრამული რეალიზაციების ერთ-ერთი პირველი ქართული ექსპერიმენტებია, ცხადად ადასტურებენ წარმოებული თეორიული კვლევების მართებულობასა და სისწორეს.

22. ბუნებრივი ქართული ენის აღწერისათვის გამოიყენება ფრეგე-ფხაკადისეული ენობრივი პრინციპები. ამ თვალსაზრისებით ნოვაციურია ის, რომ, მონტეგიუსგან განსხვავებით, წინადადებებისგან კი არ ვიწყებთ და ჩორჩისეული λ -აბსტრაქტორით მათგან კი არ გამოგვყავს სიტყვების მათემატიკური აღწერები, რაც, თავისთავად, ენობრივ სისტემაში სიტყვების მორფოლოგიური სპეციფიკების იგნორირებას ნიშნავს, არამედ სიტყვებთან პირდაპირ ანუ უკონტექსტოდ მისულები, მათივე მორფოლოგიური და სინტაქსური თავისებურებების სრული გათვალისწინებით, ვახდენთ ამ სიტყვების ე.წ. პირდაპირ ფორმალურ-ლოგიკურ აღწერას, რითაც, საბოლოო ჯამში, საშუალება გვძლევს ბუნებრივი ენობრივი სისტემის მათემატიკურ ენობრივ სისტემადა გადააზრებისა. – ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ კლასიკურისგან ასე პრინციპულად განსხვავებულ მეთოდოლოგიაზე გასვლა განაპირობა ქართული ენის მყარად დამახასიათებელმა და მასში ბუნებრივად გატარებულმა მათემატიკური სახის ფორმალურად მოწესრიგებულმა სინტაქსურ-სემანტიკურმა კანონმდებლობამ.

23. მიდგომებში ნოვაციურია ის მიგნებანიც, რაც საკვლევ მეთოდოლოგიაში ფრეგესეული მათემატიკური ენის საფუძველზე აგებული პროფ. შ. ფხაკადისეული აღნიშვნათა თეორიის გამოყენებით მოგვეცა. კერძოდ, ამ მიდგომებით, მარტივი და რთული წინადადებების საკითხთან ერთად არსებითად გადააზრდა ელიფსისის ზოგადლინგვისტური პრობლემა. კერძოდ, გაირკვა, რომ ელიფსისური ფორმები არიან იმავე ტიპის სისტემური შემამოკლებელი აღნიშვნები, როგორებიც განიხილება პროფ. შ. ფხაკადისეულ აღნიშვნათა თეორიაში.

24. ზემოთ საუბარი გვექონდა ფრეგე-ფხაკადისეული მათემატიკური ენის მეშვეობით ქართული ენის სიტყვების გადააზრების საფუძველზე ქართული ენობრივი სისტემის მათემატიკური ტიპის სისტემის სახით წარმოჩენის შესაძლებლობაზე. მაგრამ, ეს, თავის მხრივ, ბუნებრივად ითხოვს ენობრივ სისტემაში სიტყვებთან ერთად ლექსიკური და გრამატიკული მორფემების მათემატიკურ გადააზრებასაც. წარმოებულმა კვლევებმა დაადასტურა მათემატიკური ენის პროდუქტიულობა ამ მიზნებისთვისაც. კერძოდ, ენობრივ სისტემაში, წინარე ზმნური შინაარსული ერთეულების მსგავსად, ადგილიანობით დახასიათებულ მათემატიკურ სიმბოლოებად აღიწერება გრამატიკული მორფემები, მათ შორის ბრუნვის ნიშნები, პირის ნიშნები, და ინტეგრატორებად წოდებული ქცევისა და კონტაქტის მაწარმოებელი გრამატიკული მორფემები და სხვა. ამან საშუალება მომცა დერივაციული წარმონაქმნებისათვის ტრადიციული უფრჩხილებო მორფემული გაშლების სანაცვლოდ სრულად დაზუსტებული ფრჩხილებიანი მორფემული გაშლების სისტემის გააზრებისა. – ეს სასაფუძვლოდ მნიშვნელოვანი დაზუსტებაა ენობრივ სისტემაში მორფოლოგიური საფეხურის კანონმდებლობის მკაცრი წარმოჩენისათვის, რაც მეტად მნიშვნელოვანია როგორც წმინდა ენათმეცნიერული, ისე ენობრივი სისტემის სრული მათემატიკური დაფუძნების მიზნებიდანაც გამომდინარე.

25. ქართული ენის პირდაპირი ფორმალურ-ლოგიკური აღწერით უკვე გამოკვეთილმა შედეგებმა და, კერძოდ, ქართული ენისათვის დამახასიათებელი ფორმალიზმის თითქმის სრულმა იდენტურობამ ფრეგე-ფხაკადისეული მათემატიკური ენის ფორმალიზმთან განაპირობა ენისა და აზროვნების ფილოსოფიის ფარგლებში დღეს არსებული

მსოფლმხედველობითი თვალსაზრისების დაზუსტება. კერძოდ: თუ მონტეგისათვის, გამომდინარე მისი თეზისიდან, არ არსებობდა არანაირი არსებითი განსხვავება ბუნებრივ ენებსა და ფრეგესულ ხელოვნურ მათემატიკურ ენებს შორის, ქართული ენიდან მომდინარე მიდგომებით, ადამიანი, როგორც ენობრივი ერთეული, თანდაყოლილი ბუნებრივობით მატარებელია ორივე ტიპის ენობრივი სისტემისა. უფრო მეტიც, ვთვლი, რომ დღეს ე.წ. ფრეგესული ხელოვნური მათემატიკური ენა ბუნებრივ ენაზე უფრო სიღრმისეული საფეხურის ასევე ბუნებრივად არსებული ენობრივი სისტემაა. ამასთან, მივიჩნევ, რომ ადამიანებისათვის დამახასიათებელი ფიქრითი ანუ აზროვნებითი პროცესები მიმდინარეობენ არა მხოლოდ ბუნებრივი ენის ანუ, ჩვენი ტერმინოლოგიით, ცნობიერი ბუნებრივი ენის ფარგლებში, და არა მხოლოდ ცნობიერად, არამედ ქვეცნობიერი ანუ ინსტიქტური სახით ისინი მიმდინარეობენ აგრეთვე მათემატიკური ანუ, ახალი ტერმინოლოგიით, ქვეცნობიერი საფეხურის ბუნებრივ ენობრივ გარემოშიც. გარდა ამისა, ვთვლი, რომ ენობრივ ერთეულთა შორის კომუნიკაცია არის ენის არა ძირითადი, არამედ მეორადი ფუნქცია, რასაც პირველ საფუძვლად ედება ენის მატარებელი ერთეულის შიდა კომუნიკაცია ამავე ენის ფარგლებში, რაც, რა თქმა უნდა, თვისობრივად განსხვავებული მოდელია პირველისაგან.